

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.-
pololetna . . . K 2.-
četrletna . . . K 1.-

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 23.

V Ljubljani, dne 9. junija 1916.

Leto IX.

Vsem skupinam, plačilnicam in članom Jugoslovanske Strokovne Zveze.

Ljubljane, meseca jun. 1916.

Načelstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze poziva vse svoje organizacije, zapuščitvo in člane, naj razvijejo živahno agitacijo za J. S. Z. Preizkušnjo vojsko je naša J. S. Z. v denarnem oziru prav dobro prebila; zato pač res zasluži, da slovensko krščansko delavstvo liki punčico v očesu čuva svojo moč, svojo zvezo žuljave dlani in delavske žilate pesti. Nekateri skupine so pričele kljub dragini, kljub težavam časa pridobivati nove člane. Sledite njih zgledu vse organizacije, vsi člani in članice J. S. Z. Opogumite se in agitirajte. Zdaj ni čas jadikovanja, ni čas solza, marveč čas jekla in ognja. Naši potomci in zanamci nam bodo hvaležni, če zdaj še bolj strnemo in pomnožimo svoje vrste pod geslom: vse za krščansko socialno slovensko delavstvo, za njega moč in za njega boljšo bodočnost!

Ljubljanskim članom. Tudi Vam se nudi ugodna prilika, da nastopite s krepko agitacijo. Nekaj časa pisarna ni mogla imeti prejšnjih rednih ur, ker je izstopil iz službe J. S. Z. prostovoljno njen prejšnji uradnik. Zdaj smo nastavili novo moč v pisarni in določili uradne ure tako, da lahko delavci in delavke tudi v svojem prostem času dobe sveta in da lahko poravnajo svoje članske dolžnosti. Uradne ure v pisarni J. S. Z. so:

ob delavnikih:

od 9. dopoldne do pol 1. ure popoldne in od 4. ure popoldne do 8. ure zvečer.

ob nedelah in praznikih:

od 9. do 11. ure dopoldne.

Pisarna J. S. Z. je nastanjena v »Ljudskem Domu« I. nadstropje.

Načelstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

NOVA DOLOČILA GLEDE NA DRAGINJSKE DOKLADE.

»Fachblatt der Tabakarbeiter« izvaja: Poročali smo že o bistvenih določilih odredbe o novih draginjskih dokladah. Danes zavzemimo stališče nasproti njej. Na prvi pogled bi si človek predstavljal, da pomenjajo nove doklade napredek nasproti dosedanjim razmeram. To je tudi v toliko resnično, ker dobe draginjske doklade vse delovne osebe, prej jih je pa bilo veliko izključenih od njih. Pohvaliti se mora tudi, ker uvaja odredba načelo, da tiste delovne osebe, ki so dobivale po prejšnjih odredbah nižje doklade, obdrže nižje doklade. Doklade so popolnoma prilicene dokladam državnih uradnikov in služabnikov. Pridobe pa po novi odredbi dejansko le tisti, ki so bili izključeni dozdaj in delovne osebe nižjih krajnih vrst, če niso dobivale že zdaj radi večjega števila otrok ali sicer svojcev, za katere so morale skrbeti, dohodke v sedanji višini ali pa še več. Po odloku glavnega ravnateljstva je, kar bodi odločno še enkrat pribito, popolnoma izključeno, da bi bile prikrajšane delovne osebe.

Novi odlok žal dosedanje stanje nekoliko poslabša. Medtem, ko so se dozdaj veljavne doklade dovoljevale tudi, če delovna oseba ni bila radi bolezni ali kakih drugih okolnosti v tvornici, določa nova odredba, da se za bolniške dneve ali za dneve, ki so se zamudili iz drugih razlogov, ne plačajo zamujeni delovni dnevi. To je gotovo trdota, ki se mora glede na nizko bolniško podporo zelo močno čutiti. Skoraj vsi večji bolniški zavodi so dovolili, ker so upoštevali podraženo življenje in ker odpade ob boleznih zaslužek, doklade k bolniškim podporam. Dunajska okrajna bolniška blagajna n. pr. plača bolnikom, ki jim ni skrbeti za otroke, 10 odstotkov nižjo bolniško podporo, kakor jo določa postava; tistim bolnikom pa, ki morajo skrbeti za otroke, pa celo 20 odstotkov nad navadno višino bolniške podpore. Ravno v slučajih bolezni so večinoma potrebni višji izdatki, vsled

česar veleva pravičnost, da se morajo tudi za to dobo dovoliti draginjske doklade. Ravno to velja tudi za kontumacirane delovne osebe, ki vse nujno potrebujejo doklado, ker je popolnoma izključeno, da bi se preživele samo z bolniško podporo. Ta nazor je zastopalo trdno tudi glavno ravnateljstvo, toda finančno ministrstvo je zavzelo drugačno stališče in ga je tudi pri novih dokladah izpeljalo. Manjka nam vsakega temelja, da bi le približno zračunali, koliko več bi morali porabiti, če bi se vplačale doklade za iz kakršnih koli vzrokov zamujene dni.

Po dosedanjih določilih glede na draginjske doklade niso izključevali tudi svojcev, ni bilo pravno potrebno, da bi bili morali biti otroci. To naj ostane tudi v bodoče. Ničesar pa ne določajo nova določila, kako naj bi se postopalo s tistimi svojci, ki še bodo prirastli, kadar bo že v veljavi novi odlok.

Nasproti dosedanjim določilom se je poslabšal položaj tudi v tem, ker so v bodoči tudi na vojaško službovanje pozvani delavci in njih svojci, v kolikor sami niso kot uslužbenci tobačne režije upravičeni do doklad, od doklad izključeni. Če gre tudi le za nekaj oseb, ki so prizadete, naj bi ravno zato tudi izostala taka omejitev in naj bi se zopet uveljavilo dosedanje stanje.

× × ×

Dodatno se nam je še poročalo z Dunaja: Glavno ravnateljstvo tobačne režije je glede na bolniške dni določilo: Tiste delovne osebe, katerim gre po dosednji draginjski dokladi pravica do nje tudi za slučaj bolezni in kontumaca, ostane ta zagotovljena tudi za slučaj, če obole ali če so kontumacirane. Ob dneh bolezni torej ne dobe nobene draginjske doklade le samostojne delovne osebe, med tem ko vsi tisti, ki so imeli draginjsko doklado po otroškem ključu, dobe draginjsko doklado tudi ob dneh bolezni itd.

× × ×

Vpokojene so sledeče delavke tobačne tvornice: Marija Ostantk (delala v tvornici 28 let), Josipa Varl (delala v tvornici 28 let), Ana Avbel (28 let), Josipa Varl (29 let), Marija Weis (29 l.),

Marija Šerjak (29 let), Frančiška Kra-mar (16 let), Uršula Simončič (15 let), Frančiška Sešek (23 let), Marija Pri-stauc (40 let), Franja Velkaverh, Metka Trampuš (35 let), Franja Marolt (35 l.), Franja Kralj (35 let), Katarina Vončina (29 let), Terezija Bekš (31 let), Marija Varšek (22 let), Matilda Zore (29 let), Marija Salberger (35 let), Marija Štepic (30 let), Marija Skubic (34 let), Marija Škršanc (36 let), Marija Jeras (32 let), Marija Prestenjak (29 let), Frančiška Tihel (18 let). Obilo sreče v pokojen-kam!

Povišanje cen tobačnih izdelkov.

Dne 1. t. m. so se skoraj vse cene to-bačnih izdelkov v obeh državnih polo-viceh zvišale. Povišanje se utemeljuje, ker so zelo narasli nakupni stroški in ker se morajo povišati dohodki drža-ve. Cene inozemskega tobaka so po-skočile za 100 in več odstotkov; cena ogrskega tobaka je poskočila za 50 odstotkov. Uprava tobačnega monopola zagotavlja, da se je, kolikor se je le mo-glo, oziralo na širše kroge kadilcev in da je zvišanje omejila pri izdelkih, ki se v velikem kupujejo. Pred vsem ve-lja to za smodke male domače, meša-ne inozemke, Cigarillos, Portorico, Ku-ba in viržinke, na katere odpade 90 od-stotkov. Podražil se je komad za 1 vi-nar. Boljše vrste so se podražile za 2 in 4 vin. najfinejše za 6 vin., razkošne smodke pa za 10 do 40 vin. Svalčice, katere močno kupujejo (ogrske, Drama in Sport) in jih prodajo 80 odstotkov, so se podražile za pol vinarja in se mo-rata kupiti najmanj dve. Izdati se na-merava nova vrsta svalčic po pol vi-narja komad. Povišanju cen cigaret-nega tobaka se niso mogli izogniti, ker se je podražil tobak od zadnjega povi-šanja cen celo nad 100 odstotkov in ker se mora razlika med cigaretnim to-bakom in narejenimi režijskimi sval-čicami kolikor mogoče znižati. Povišala

se je tudi cena duhanu. Ozirali so se pri tem na najnavadnejšo vrsto dežel-nega tobaka. Nove cene za smodke so: Coronas 100 vin. (prej 70 vin.), Regalia Favorita 34 (28), Regalia Media 26 (20), Trabucos 22 (18), Britanica 20 (16), Operas 16 (14), Virginier 12 (11), Kuba 12 (11), Portoriko 9 (8), Cigarillos 7 (6), mešane inozemke 7 (6), male domače 5 (4). Cigarete: Sphinx 14 (10), Khedive 10 (7), Nil 9 (7), Dames 8 (6), Egiptovske III. 8 (6), Memphis 7 (5), Kaiser 5 (4), Damen 5 (4), Sport 3½ (3), Donau 3 (2), Drama 2½ (2), Ogrske 1½ (1). — Ciga-retni tobak: Najfinejši turški 1000 (580), Kir 900 (500), Purzičan 830 (460), Naj-finejši Hercegovina 90 (60), Srednjefini turški 65 (44), Drama 40 (30), Ogrski 30 (22). — D u h a n: Latakia 150 (120), Va-rinas 150 (120), Cesarski mešanec 130 (100), Krull 26 (20), Knaster 22 (16), Trije kralji 22 (16), Fini ogrski 20 (15), Sred-nje fini ogrski 14 (10), Deželni tobak, fi-no narezan 12 (9), Deželni tobak 9 (8). — Cigareti Palmas 16 vin. in Palmitas 12 vin. in tobaki za noslanje se ne po-draže.

Slovenski železničar.

Povečane železniške postaje. V Lai-bacher Zeitung smo čitali te dni: Raz-glas. C. kr. ravnateljstvo državnih že-lezničev v Trstu je vsled pooblastila c. kr. železniškega ministrstva raz strokovno stališče pregledalo in načelno odobrilo načrte za preureditev postaj Ljubljana-Dolenjski kolodvor, Škofljica, Grosuplje, Višnja gora, Zatičina, Radohova vas, Velika Loka, Trebnje in Mirna peč ter jih poslalo deželni vladi, da prične z nadaljnjim uradovanjem. Vsled tega se razpisuje o teh načrtih politični ob-hod in razlastilna obravnava po cesar-skem ukazu z dne 16. oktobra 1914, drž. zak. št. 284, po ministrskem ukazu z

dne 26. februarja 1915, drž. zak. kt. 54, in po zakonu z dne 18. februarja 1878, drž. zak. št. 30, po naslednjem sporedu, in sicer: I. postaja Ljubljana, dolenski kolodvor: dne 13. junija t. l. ob 9. uri dopoldne. — II. Postaja Škofljica: dne 16. junija t. l. ob pol 2. uri popoldne. — III. Postaja Grosuplje: dne 19. junija t. l. ob pol 2. uri popoldne. — IV. Postaja Višnja gora: dne 23. junija t. l. ob 2. uri popoldne. — V. Postaja Zatičina: dne 28. junija t. l. ob pol 3. uri popoldne. — VI. postaja Radohova vas: dne 3. ju-lija t. l. ob pol 3. uri popoldne. — VII. Postaja Velika Loka: dne 7. julija t. l. ob 3. uri popold. — VIII. Postaja Trebnje: dne 12. julija t. l. ob pol 11. uri do-poldne. — XI. Postaja Mirna peč: dne 17. julija t. l. ob pol 11. uri dopoldne. — Načrti z razlastilnimi pripomočki se lahko vpogledajo pri mestnem magi-stratu v Ljubljani, oziroma pri c. kr. okrajnih glavarstvih Ljubljana, Litija in Rudolfovo, dalje pri občinskih ura-dih Šmarje, Grosuplje, Dekani dol, Hu-do, Polica, Radohova vas, Velika Loka, Trebnje in Mirna peč, v času od 5. do vštetelega 12. junija 1916.

Med brati in sestrami.

Ponesrečil se je idrijski rudar-zi-dar Tomaž Hočevar pri vodovodu na Krasu. Ker so rudarji vajeni vrtati pod zemljo, poklicali so nekaj naših delav-cev, da so pripravljali vse potrebno za pitno vodo. V ponedeljek zjutraj so šli 200 metrov globoko pod zemljo, in Ko-čevar je prvi začel s svedom vrtati v kamenje. Najbrž je kaka patrona ostala še od sobote v rovu, in Kočevar je z ostrino zadel na vžigalno ploščo. Gro-zen pok je nastal, leteče kamenje je ta-koj ubilo Kočevarja, kake štiri tovari-še pa poškodovalo. Zapušča vdovo in devet otrok, od katerih je eden preskrb-

Skopuh.

H. Conscience.

»Razumem, toda ne vem pa le, za-kaj bi bilo to strašno, da bi se moral tresti? Saj ne morem dati Ceciliji ni-kake dote.«

»Dobri stric,« je zaklical z usmilje-nim glasom Tiš, »vaše pravično in ple-menito srce ne more umevati take hi-navščine in takega samoljubja. Govo-riti hočem jasneje. Mati An je revna, njen sin tudi, vi ste pa bogati...«

»Oh, oh!« zakliče starec zaničljivo, »bogati naj bi bil jaz, bogat? Kako mo-reš tako nesramno lagati?«

»No, no, stric Jan, pomirite se! Kar tiče mene, le žal predobro vem, kako se moramo truditi, da koncem leta ohranimo obračun v ravnotežju. Ne jaz, marveč mati An računa tako. A le tre-nutek dovolite, da smem računati tako narobe, kakor računa ona. Vi ste bo-gati, Cecilija podeduje polovico vašega premoženja. Če poroči mladega Barta, dobe svojčas ti zapravljalci najlepši del vašega premoženja. Ni čudno, ker zdaj delajo sami dolgove, da zapeljejo vašo nečakinjo. Slaba kupčija to pač ni, saj se mora obrestovati s tisoč na sto. Ali zdaj razumete?«

Starec pogleda ves v strahu Tisa z odprtimi očmi. Tis se, kakor se zdi, ve-seli, ker je starca tako razburil, in na-daljuje s povdankom:

»Poglejte, stric Jan. Goljufi upajo, da ne boste več dolgo živeli. Komaj bo pa ležal stari skopuh, tako vam pravi-jo, pod rušo, bodo njim zacvetele ro-žice. Pili in žrli bodo, prepevali in se veseljačili, da bo teklo vse od mize, Bart se bo pa potepal po gostilnah in po bez-nicah. Kratko: v izobilju in v uživanju bodo tisto malo zapravili in razmetali, kar ste s tolikim zatajevanjem in s to-likim pomanjkanjem zbrali in prihra-nili vi. Najhujše pri tem je, ker bo mo-rala naša ubožica Cecilija končno le-žati še na slami in točiti grenke solze nad svojo pogreško. Naj jo tega dobri Bog obvaruje.«

Dolg, naporen kašelj napade star-ca, predno more izpregovoriti; strašni, hropeči glasovi prihajajo iz njegovih prs in odmevajo od obokov sobe.

Tis je vstal in je molil trpečemu starcu posodo pred usti; rahlo mu je pa tolkel z roko po hrbtu. Misliti si moral, da neizmerno ljubi starca, tako mil in žalosten mu je bil glas; tako le-po in odkrito ga je tolažil. Sin, ki naj-

bolj ljubi svojega očeta, ne more skr-beti tako zanj.

Končno je prenehal starec kašljati; ubogi stric zopet diha. Trese se še, ko seže Tisu v roko, mu jo stisne in go-vo-ri skrajno obupano, ko mu dero sol-ze po velih, vpadlih licih:

»Hyala ti, dobri moj prijatelj, samo tebi se smilim. Drugi vsi žele, naj umr-jem. Tudi Cecilija, ki sem jo ljubil kot lastnega otroka, tudi ona ni hvaležna. Oj, tisto malo denarja, kar sem si ga odtrgal od svojih ust, ž njim hočejo po moji smrti razkošno živeti! Bog moj! Če bi moral umreti s to strašno zavest-jo. In kako morejo trditi, Tis, da sem bogat?«

»Pravijo, da ste bogati umazanec.«

»Mislijo torej, da imam sto goldi-narjev premoženja?«

»Sto goldinarjev? Petdeset tisoč, pravi stara An.«

»Za božjo voljo!« zakliče starec ves iz sebe, »tako sramote revščino in čed-nost! A ti, Tis, moj prijatelj, tebi je pač bolje znano, kako je, ker deliš z menoj mojo bedo in mi pomagáš v moji sili?«

»Tako govore strupeni jeziki, stric Jan, ne menite se zanje, če le morete,

ljen. Prišel je v Idrijo od Sv. Križa na Vipavskem. Bil je pri rudniku na glasu kot najbolj spreten zidar in pozno v noč je še delal drugim, da je kaj priboljška za obilo družino našel.

Z lastnimi močmi.

Sladkor. Iz trgovskih krogov se nam poroča, da je dobava sladkorja v množini, ki je za vsako osebo določena, do nove kampanje, t. j. do novembra t. l., zagotovljena. Priporočati je pa konsumentom, da od trgovcev ne zahtevajo vse za celi mesec določene množine naenkrat, temveč le toliko, kolikor se potrebuje za en teden, ker je umevno, da vsled prometnih težkoč dobava te velikanske množine v par dneh ni mogoča, vsled česar se dogaja, da so nekatere stranke s sladkorjem za celi mesec založene, dočim ga drugim še za najnujnejšo potrebo primanjkuje.

Ukrepi za letošnjo košnjo. Letošnja košnja se pomalem že pričinja. Z ozirom na veliko važnost, da se seno pravočasno in prav spravi, je treba nemudoma storiti potrebne korake, da se tozadевна dela zasigurajo. Vojaška uprava bo dala za dela ob košnji vojaške delavce — po možnosti — na razpolago. Ta pomoč pa bo samo v omejenem obsegu, vsled česar se mora smatrati za nekak nameček. Za slučaj predrugačenih vojaških razmer bi bila ta pomoč nemogoča in bi se morala dela izvršiti tudi brez nje. V najugodnejšem slučaju bi ostali v posameznih posetvenih okrajih posetveni častniki in maloštevilni delavski kadri. Da se odporu pomanjkanju delavskih moči, se je obrnila c. kr. deželna vlada za Kranjsko na c. in kr. vojaško poveljstvo v Gradcu z nujno prošnjo, da da naši deželi zadostno število delavcev na razpolago, bodisi vojnih vjetnikov, bodisi

domačih vojakov. Ne glede na to pomoč pa je treba že sedaj v posameznih okrajih, oziroma občinah, vse potrebno ukreniti, da se košnja in kasneje tudi žetev pravočasno spravi pod streho. Zategadelj se morajo dela poprijeti vse delavne moči, vsakdo mora radevolje pomagati pri delu, ki je za državo, kakor tudi za vojaštvo, ki stoji na braniku domovine, največjega pomena. Občinski zastopi in žetvene komisije pa imajo za to poskrbeti, da se delo povsod izvrši in da se počasneje prisili k delu ter da se razpoložljivi delavci porabijo tam, kjer so najbolj potrebni. Pri delu se mora tudi ženstvo kar najbolj uporabljati. Če potreba nanese, je tudi ob nedeljah in praznikih kositi in pospravljati seno.

Gene vžgalic. Kakor je bilo že razglašeno, se je industriji za izdelovanje vžgalic dovolilo zvišanje prodajnih cen za vžgalice v taki izmeri, da znaša ob prodaji na drobno maksimalna cena za en zavoj z 10 normalnimi škatljicami 32 vinarjev, cena dveh normalnih škatljic 7 vinarjev in cena za eno škatljico 4 vinarje. Na vprašanje, ali veljajo te detajlne najvišje cene tudi za importirano blago, je trgovinsko ministrstvo izreklo, da nima povoda, za vžgalice, ki se importirajo iz Švedske ali iz drugega inozemstva v Avstrijo, smatrati za primerne drugačne detajlne cene kakor za one vžgalice, ki so iz avstrijskih tovarn in glede katerih se je začetkom aprila izdalo v dnevnem časopisu uradno razglasilo.

Žetvena pogodba med Nemčijo in Ogrsko. »Berl. Tageblatt« poroča, da bodo na Ogrskem začeli z žetvijo najkasneje v treh tednih; Ogrska bo zato lahko ta čas dajala Nemčiji žita, kolikor bo ta hotela. Nemčija pa pošlje na Ogrsko 100.000 ruskih ujetnikov pospraviti žetev.

Krvoses kapitalizem.

Velikanski prijatelji delavstva. V »Slov. Narodu« smo čitali 2. t. mes.: Mnogo pritožb se sliši, da so pričeli posli po deželi sistematično nagajati kmetovalcem s tem, da odpovedujejo kar med letom svoje službe. Čez zimo je gospodar preživljal posle, na leto, ko jih posebno rabi, se mu pa samovoljno odpovedujejo, ter s tem otežkočajo že itak težko obdelovanje. Kako naj obdelujejo kmetovalci zemljo in rede živino, ako jim pri takem pomanjkanju delavnih moči nagajajo še lastni posli. Žeteti bi bilo torej, da bi visoka deželna vlada v tem oziru nujno kaj ukrenila. Kdor je vstopil do maja v službo, naj bi bil primoran ostati v isti službi najmanj do 1. novembra, kar naj bi nadziralo županstvo. Ako je toliko naredb za moške, naj bi veljala ena tudi za — dekle. — Ta pritožba ni čisto nič utemeljena. Mogoče je kak kmetški mogotec preveč kakega posla izkoriščal, pa mu je pokazal figo. Alo, zdaj pa v cajtnge posla, si je mislil, pa je napadel pošten stan, ki je pošten in ki tudi pozimi morebiti ne počiva, marveč pridno dela. Alo, zdaj pa deželna vlada stopi poslom na prste, kliče »Narodov« kmetški mogotec, ki najbrže misli, da za posla ni nobenih postav v njegovo korist. Niso te postavice sicer popolne, a posli se jih drže. Če bo pa klic »Narodovega« mogotca s kmetov, naj vlada plane nad dekle, kaj zalegel, pričakujemo s svoje strani in s svojega stališča, naj se modernizira pravično pa magari tudi s § 14. zastareli poselski red.

Norveški slaniki. »Petit Journal« izve iz Londona, da je Anglija pokupila in že tudi plačala vse ribe, ki jih bodo na Norveškem vjeli. List je mnenja, da bo sedaj Nemčiji nemogoče kupiti na Norveškem tudi le eno tona slanikov.

rešite našo ubogo Cecilijo iz okovov teh zapeljivcev.«

»Da, ubožica Cecilija in tista malenkost mojega denarja,« zdihuje starček. »O, Tis, če bi bil mlajši, postal bi tudi zapravljivec in požeruh, da — — toda ne, ne, ker bi se tako lahko še zgodilo, da bi moral umreti na lakoti.«

Temu vzkliku je sledila trenutno tišina. Starca je trenutno treslo, kot da bi ga napadla mrzlica. Očividno ga trajajo črne misli.

»Pomirite se in bodite srčni,« pravi Tis s tolažečim glasom, »saj tako daleč še niso prišli ti goljufi. Morebiti še Cecilija niti ne slutí, kaj da namerava jo. Ubogo dekle zapeljujejo. Resnica je pač, da stoji na robu propada, toda bodite prepričani, z dobro voljo in s srčno odločnostjo jo še rešimo.«

Stric mu pogleda zaupno v oči in mu reče proseč:

»Oh, da, za božjo voljo, svetuj mi, kaj naj storim; moj razum je slab, žalost moti moj duh.«

»Stvar je zelo enostavna, stric Jan. Če hočete zabraniti, da se Cecilija ne zdaj ne po smrti ne sme omožiti s kakim zapravljivcem, ki bi požrl njeno dediščino in bi ji povzročil bedo, zato jo

pa dajte, dokler je še čas, kakemu varčnemu možu, ki jo lahko osreči.«

»Varčnemu možu,« je ponovil stric zatopljen v misli, res...«

Po precejšnjem odmoru, med katerim je premišljeval, je vzdihnil:

»Zaman! Po celi vasi ga iščem, a nikjer ne najdem nič primernega. Pametni možje so skoraj vsi tako stari ko jaz, ostali pa žive razkošno in zapravljajo.«

»Jaz vendar ne,« se smehlja je oglašil Tis.

Stric ga je veselo in začudeno pogledal in rekel:

»Oh, kako se more človek tako motiti? Nate bi nikdar ne mislil in vendar si ti edini, ki bi bil primeren za njo. A Tis, ti vendar ne maraš za njo, ker o ne ljubiš?«

Tis je pobesil osramočen glavo.

»Ne vem,« je vzdihnil, »a če bi bil bogat, bi dal vse, kar imam, da bi jo osrečil.«

»No, potem jo gotovo zelo ljubiš, a prijatelj, tebe zaničuje, gotovo po krivici in v svoji domišljiji...«

»Vem, da me sovraži,« mu seže Tis v besedo, »a prepričan sem tudi, da me

bo vedno sovražila in da bi živel nesrečno ž njo.«

»Pa bi jo le poročil?«

»Smili se mi in hvaležnost, katero sem dolžan vam, mi narekujeta to žrtev. Da, zaničuje me v svoji zaslepljenosti, a hočem, da jo rešim; čuvati jo hočem v njenem življenju; varčevati in skrbeti hočem za njo, ker hočem, da se tisto malo, kar dobi, tudi ohrani. In mogoče, kdo ve, mi še v bodoče pokaže le nekoliko svoje naklonjenosti.«

Govoril je te besede velikodušno in milo, kar je na starčevo dušo globoko učinkovalo. Toplo je segel v roko svojemu tovarišu in rekel:

»O, zahvaljujem se ti, plemeniti mladenič, ti si edini človek, kar jih poznam, ki si odkritosrčen. Poročiti hočeš torej mojo Cecilijo, stanovati hočeš dalje pri meni in mi pomagati, da brez večje bede dočakam smrt; potem ko bom umrl, hočeš poskrbeti, da se vinarji, ki sem si jih s trudom prihranil, ne razmečejo lahkomišljeno? Bog ti to poplačaj, tvojo požrtvovalnost sprejem kot dobro delo.«

»Je-li to vaš trden sklep?«

»Nepreklicen!«

»Če bi se pa Cecilija branila?«

Velikovaradinski bolniški škandal. Pred sodiščem v Velikem Varadinu na Ogrskem se je v ponedeljek začela obravnava proti nekaterim osebam, ki so prevzele dajanje hrane v vojaških bolnicah, pa so pri tem goljufale. Obtožen je Aladar Strasser, ki daje za bolnice v Velikem Varadinu že deset let hrano in je pri tem zaslužil veliko premoženje. Obtožena je tudi njegova žena, ki je hodila po bolnicah in službujočemu osebju naročala, kako morajo bolne in ranjene vojake pri jedi in pijači prikrajševati. Sodelovala sta pri teh sleparijah tudi bolniški nadzornik Vogel in manipulacijski uradnik Schunka. Kancelist Sos pa se je dal podkupiti, da je o vsem tem molčal. Kako se je goljufalo, se vidi že iz tega, da so bolnikom belili jedi z lojem mesto z mastjo.

Najnovejši, najlepši in največji avstrijski vojni film v Kinu Central v deželnem gledališču. Če kedaj, bo »Kino Central« binkoštno praznike dokazal, da se to podjetje trudi, da nudi občinstvu nekaj res lepega. »Nevesta rezervnega poročnika«, katero bo »Kino Central« prihodnje nedeljo predstavljal, je največji in najnovejši avstrijski vojni film, katerega dejanje se v prvi vrsti razvija na italijanskem bojišču. V filmu je videti tudi našega cesarja! Ideja tega filma je tako lepa, da je vsebino Njegovo Veličanstvo cesar blagovolil sprejeti v Svojo fidejkomisno knjižnico. Prepričani smo, da bo uspeh teh predstav tudi v Ljubljani velikansk — na Dunaju in v Berlinu so pri predstavah »Nevesta rezervnega poročnika« vsa gledališča razprodana. Ne pozabite, ako hočete videti nekaj lepega in veličastnega v Binkoštnih obiskati »Kino Central«. Poleg tega predstavlja »Kino Central« tudi velezanimivo »Potovanje na mesec«.

Okno v svet.

Ljudsko štetje v Belgradu. Pred nekaj dnevi se je vršilo v Belgradu štetje civilnega prebivalstva. Glasom uradnega izkaza je prebivalo dne 27. maja v mestu skupaj 52.894 civilnih prebivalcev, t. j. za 3096 več, kakor v aprilu. Med temi je 9451 moških, 23.089 žen in 20.354 otrok.

Indijanci izumirajo. Iz Washingtona se javlja: štetje Indijancev je dokazalo, da strašno izumirajo. Oherokezov so našli le še 22.455, Ohipevas 20.144, Ohoktavas 15.917, Siuksov pa 14.248. Nomadski indijanski rodovi štejejo komaj še 30.000 glav.

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu

kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

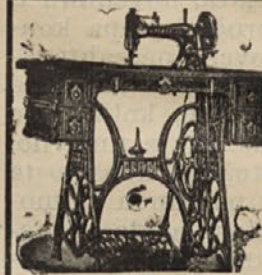
Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robocev, ovratnikov, zavratulo, volne, sukanoa itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok

špeciálna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokah od strokovnikov priznane najboljše šivalne stroje v Evropi in to so PFAFF v veliki izbiri in zalogi. 10letna pisarna garancije! Poup o vezenju vsak čas brezplačno. Pridni posredovalci se iščejo

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha. Vedno sveže blago!

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prtiličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄ 0/0**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.